

Sygn. akt *I AGa 189/19*

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 16 luty 2021 r.

Sąd Apelacyjny w (...) I Wydział Cywilny i Własności Intelektualnej

w składzie:

Przewodniczący: Sędzia Małgorzata Gulczyńska

Sędziowie: Małgorzata Kaźmierczak

Małgorzata Mazurkiewicz-Talaga (spr.)

Protokolant: sek. sąd. Halszka Mróz

po rozpoznaniu w dniu 26 stycznia 2021 r. w (...)

na rozprawie

sprawy z powództwa (...), **M. R. sp.j. w R.**

przeciwko **T. W.**

przy udziale interwenienta ubocznego (...) sp. z o.o. w T.

o ochronę praw autorskich i pokrewnych

na skutek apelacji pozwanego

od wyroku Sądu Okręgowego w (...)

z dnia 14 lutego 2019 r. sygn. akt IX GC 984/15

1. oddała apelację;

2. zasądza od pozwanego na rzecz powódki 900 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym.

Małgorzata Kaźmierczak Małgorzata Gulczyńska Małgorzata Mazurkiewicz-Talaga

--	--	--

I A Ga 189/19

UZASADNIENIE

Powód – T. (...), (...) spółka jawna z siedzibą w R. domagał się zasądzenia od pozwanego T. W. kwoty 10.000zł z ustawowymi odsetkami od dnia 8 sierpnia 2015r do dnia zapłaty wraz z kosztami procesu.

Pozwany wniósł o oddalenie powództwa oraz zasądzenie na jego rzecz zwrotu kosztów procesu.

Pismem procesowym z dnia 12 czerwca 2018r (...) sp. z o.o. z siedzibą w T. zgłosiła interwencję uboczną po stronie pozwanej, wnosząc o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie od powoda na rzecz interwenienta ubocznego kosztów procesu.

Zaskarżonym wyrokiem Sąd Okręgowy zasądził od pozwanego na rzecz powoda 9.473,80 zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 4 października 2018r do dnia zapłaty, oddalając powództwo w pozostałym zakresie. Kosztami procesu w całości obciążono pozwanego.

Podstawę rozstrzygnięcia Sądu Okręgowego stanowiły następujące ustalenia faktyczne i rozważania prawne.

Powód – T. (...), (...) spółka jawna z siedzibą w R. prowadzi działalność gospodarczą, której przedmiotem jest m.in. działalność agencji reklamowych. Pozwany prowadzi działalność gospodarczą pod firmą (...), której przedmiotem jest m.in. drukowanie.

W 2013r interwenient uboczny – (...) sp. z o.o. w T. zleciła powodowi złożenie oraz druk biuletynu informacyjnego. Współpraca powoda z Mleczarnią (...) wyglądała w ten sposób, że pracownica Mleczarni –S. Z. przekazywała M. R. artykuły i zdjęcia, które miały znaleźć się w biuletynie, które ten składał w gazetkę. W 2013r M. R. na zlecenie interwenienta ubocznego opracował m.in. nowe logo Mleczarni (...) oraz przygotował nowy wzór szablonu okładki oraz stron wewnątrz biuletynu. Projekt przesłał S. Z. (obecnie S.) w dniu 28.11.2013r. Stworzony przez M. R. projekt okładki oraz wnętrza biuletynu został zaakceptowany przez zleceniodawcę i następnie wykorzystany w biuletynie informacyjnym (...) SERwis nr (...)/(...) i (...).

Tytułem wynagrodzenia za przygotowanie, skład i druk biuletynu informacyjnego (...) powód w grudniu 2014r otrzymał od Mleczarni (...) wynagrodzenie w kwocie 9.530zł brutto. Za przygotowanie oraz wydanie biuletynu nr (...) powód otrzymał wynagrodzenie w kwocie 8.875zł, a za skład i druk gazetki nr (...) powód otrzymał wynagrodzenie w wysokości 11.150zł.

W 2015r S. Z. udała się na urlop macierzyński i jej obowiązki przejęła K. M., która złożenie i druk gazetki zleciła pozwanemu.

W dniu 19.06.2015r pozwany zawarł z (...) sp. z o.o. umowę, zgodnie z którą powierzono pozwanemu opracowanie i wydruk gazety w oparciu o dostarczone wzory. W umowie ustalono stosowne wynagrodzenie.

K. M. przekazała pozwanemu wcześniejsze egzemplarze biuletynu (...) SERwis nr (...)/(...) i (...) i poinformowała pozwanego, że gazetka ma być przygotowana zgodnie z wcześniejszym wydaniem zredagowanym przez powoda. Pozwany odtworzył szablon okładki oraz wnętrza biuletynu zgodnie z przekazanymi wzorami i wykorzystał je do druku 600 sztuk biuletynu (...).

Pismem z dnia 31.07.2015r powód wezwał pozwanego do zapłaty w terminie do 7.08.2015r kwoty 10.500zł tytułem naprawienia szkody wynikającej z naruszenia przez pozwanego praw autorskich do indywidualnych elementów dzieła zamieszczonych w biuletynie informacyjnym (...).

Prawa autorskie do elementu szaty graficznej okładki biuletynu w postaci błękitnych kwadratów M. R. nabył z ogólnodostępnej bazy.

M. R. nigdy nie przekazał (...) sp. z o.o. szaty graficznej okładki i wnętrza biuletynu w wersji edytowalnej.

W dniu 23.08.2018r powód zawarł z M. R. umowę, na podstawie której ten ostatni przeniósł na powoda bez żadnych ograniczeń czasowych i terytorialnych całość autorskich praw majątkowych do utworu w postaci szaty graficznej okładki biuletynu. Przeniesienie to nastąpiło na wszystkich znanych polach eksploatacji.

Wartość wynagrodzenie powoda za udzielenie zgody na wykorzystanie szaty graficznej okładki biuletynu informacyjnego (...) do wydania biuletynu nr (...) w ilości 600 egzemplarzy – zgonie z opinią biegłego sądowego A. G.- wynosi 4.736,90zł.

Po dokonaniu oceny zebranego w tej sprawie materiału dowodowego Sąd Okręgowy nie zgodził się z twierdzeniami pozwanego, że szablon okładki i wnętrza biuletynu nie jest utworem. Na podstawie dowodów w postaci biuletynu (...) nr (...) oraz opinii biegłego sądowego sąd I instancji stwierdził, że w zredagowanym i wydanym przez pozwanego biuletynie (...) wykorzystano wszystkie elementy kompozycji powoda posiadające cechy indywidualne i twórcze. Biegły zaznaczył, że pozwany kopiując szablon okładki wykazał się niedokładnością lub niestarannością, która sprawia, że druk pozwanego nieznacznie różni się od projektu powoda, jednak biegły stanowczo podkreślił, że wprowadzone przez pozwanego zmiany miały charakter wyłącznie techniczny i były wynikiem braku dokładności odwzorowania projektu i druk ten stanowił opracowanie- przeróbkę projektu powoda w rozumieniu art. 2 ust.1 Prawa autorskiego.

W przedmiotowej sprawie kwestię sporną stanowiła również okoliczność, kogo należy uznać za twórcę spornego utworu. Pozwany oraz interwenient uboczny wskazywali, że utwór ten powstał w oparciu o wskazówki przekazane przez pracownika Mleczarni (...) –S. S. (2). W ocenie sądu, z wymiany korespondencji mailowej wynika, że szablon ten został stworzony z wyłącznej inicjatywy i samodzielnie przez M. R., a następnie przekazany S. S. (2) wyłącznie do akceptacji. Żaden z dowodów nie dawał podstawy do przyjęcia, że S. S. (2) przekazała współnikowi powodowej spółki jakiegokolwiek uwagi w sprawie wyglądu szablonu biuletynu oraz wnętrza gazetki. Ponadto jak wskazał biegły, samo przekazanie pomysłu na wygląd szaty nie jest objęte ochroną prawną.

Sąd Okręgowy uznał, że powód wykazał, iż na podstawie umowy przeniesienia majątkowych praw autorskich w dniu 23.08.2018r nabył od M. R. majątkowe prawa autorskie do spornego utworu. Interwenient uboczny podniósł zarzut, że umowa o przeniesieniu praw autorskich z uwagi na datę jej zawarcia, sporządzona została dla pozorów i na użytek tego procesu. W ocenie sądu I instancji data zawarcia umowy (w trakcie procesu) nie miała istotnego znaczenia, albowiem w dacie wydawania wyroku powodowi przysługiwały majątkowe autorskie prawa do spornej szaty graficznej.

Odnosząc się do zarzutów interwenienta ubocznego, zgodnie z którymi wypłacone powodowi wynagrodzenie miało obejmować również wynagrodzenie za przeniesienie autorskich praw majątkowych, sąd I instancji powołując się na treść art. 53 Pr.aut., który dla skutecznego zawarcia umowy o przeniesienie majątkowych praw autorskich wymaga zachowania formy pisemnej, jednoznacznie stwierdził, że skoro umowy w takiej formie nie zawarto, to brak jest podstaw do uznania zasadności tych twierdzeń. Z uwagi na powyższe zaktualizowały się przesłanki odpowiedzialności pozwanego za naruszenie przysługujących powodowi majątkowych praw autorskich, dlatego sąd ustalił na podstawie art. 79 ust.1 pkt 1 lit.b Pr.aut. stosowne wynagrodzenie. Wartość tego wynagrodzenia sąd ustalił w oparciu o opinię biegłego A. G., który dokonał wyceny na podstawie wcześniej uzyskiwanego przez powoda wynagrodzenia za wydanie biuletynu oraz uwzględniając koszty złożenia i druku, a także mając na uwadze, charakter naruszenia. Stosownie do treści 79 ust.1 pkt 1 lit.b Pr.aut. wskazane przez biegłego wynagrodzenie należało podwoić. Mając na uwadze powyższe Sąd Okręgowy zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 9.473, 80 zł z ustawowymi odsetkami od 4 października 2018r do dnia zapłaty. Sąd uznał, że pozwany pozostawał w opóźnieniu w spełnieniu świadczenia od dnia następnego po doręczeniu mu odpisu pisma powoda z dnia 23.08.2018r. W pozostałym zakresie powództwo podlegało oddaleniu.

O kosztach procesu orzeczono na podstawie art. 100zd.2 kpc.

Apelację od powyższego wyroku wywiódł pozwany, zaskarżając go w całości. Apelujący podniósł zarzuty: naruszenia przepisów postępowania, które mogło mieć wpływ na wynik sprawy, tj. art. 233 par.1 kpc poprzez przekroczenie granic swobodnej oceny dowodów, art. 229kpc w zw. z art. 230kpc oraz art. 233kpc w zw. z art. 328 par.2 kpc poprzez sporządzenie uzasadnienia wyroku w sposób sprzeczny ze zgromadzonym materiałem dowodowym. W oparciu o powyższe, skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i oddalenie powództwa w całości, ewentualnie o jego uchylenie i przekazanie sprawy sądowi I instancji do ponownego rozpoznania. Pozwany wniósł ponadto o zasądzenie na jego rzecz zwrotu kosztów procesu za obie instancje.

Postanowieniem z dnia 23.05.2019r Sąd Okręgowy na podstawie art. 370 kpc odrzucił apelację pozwanego w zakresie pkt.2 .

Powodowie wnieśli o oddalenie apelacji i zasądzenie na ich rzecz kosztów postępowania apelacyjnego, a w piśmie procesowym z dnia 19.12.2019r poinformowali, że w dniu 27.11.2019r została zawarta pomiędzy powodem T. (...) , M. R. sp.j. w R. jako zbywcą oraz M. Ł. jako nabywcą , umowa przeniesienia autorskich praw majątkowych wraz z cesją wszelkich roszczeń powstałych przed dniem jej zawarcia , a związanych z naruszeniem przedmiotowych praw autorskich , w tym roszczeń dochodzonych w postępowaniu sądowym o zapłatę, toczącym się przed Sądem Okręgowym w Poznaniu pod. Sygn.. (...). Strony tej umowy zgodnie wniosły o wyrażenie zgody o wstąpienie nabywcy w miejsce zbywcy do postępowania sądowego.

Interwenient uboczny złożył pismo procesowe popierając złożoną przez pozwanego apelację.

Pozwany w piśmie procesowym z dnia 1.12.2020r nie wyraził zgody na wstąpienie nabywcy w miejsce zbywcy wierzytelności. W tej sytuacji , w dniu 18.01.2021r powodowa spółka oraz M. Ł. zawarli umowę cesji zwrotnej praw majątkowych przeniesionych umową z dnia 27.11.2019r .

Sąd Apelacyjny zważył co następuje :

Apelacja pozwanego nie zasługiwała na uwzględnienie.

Sąd Okręgowy dokonał prawidłowych ustaleń faktycznych i na ich podstawie wywiódł trafne wnioski, które to ustalenia Sąd Apelacyjny na podstawie art. 382kpc przyjmuje jako własne.

Na wstępie zauważyć należy, że sporządzane przez stronę powodową w postępowaniu apelacyjnym kolejne umowy przeniesienia autorskich praw majątkowych wraz z cesją roszczeń związanych z naruszeniem przedmiotowych praw autorskich nie miały istotnego wpływu na przebieg tego postępowania z uwagi na treść art. 192 pkt 3 kpc, zgodnie z którym, zbycie w toku sprawy rzeczy lub prawa, objętych sporem, nie ma wpływu na dalszy bieg sprawy.

Odnosząc się natomiast do podniesionych w apelacji zarzutów naruszenia prawa procesowego kwestionujących ocenę przeprowadzonych w tej sprawie dowodów i w konsekwencji tego dokonanie wadliwych ustaleń faktycznych stwierdzić należało, że okazały się one w całości pozbawione uzasadnionych podstaw.

Chybionym okazał się zarzut błędnej oceny dowodów, czyli naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. Wskazać należy, że naruszenia powołanego przepisu nie może stanowić jedynie to, że określony dowód został oceniony niezgodnie z intencją strony postępowania. Ocena dowodów należy bowiem do zasadniczych kompetencji jurysdykcyjnych sądu orzekającego i nawet sytuacja, w której z treści materiału dowodowego można wywieść wnioski inne, niż przyjęte przez sąd, nie stanowi jeszcze o naruszeniu art. 233 § 1 k.p.c. Skuteczne postawienie zarzutu naruszenia przepisu art. 233 § 1 k.p.c. wymaga wykazania, że sąd wywodząc wnioski faktyczne z przeprowadzonych dowodów, uchybił zasadom logicznego rozumowania lub doświadczenia życiowego. Za naruszające normę art. 233 § 1 k.p.c. uznać należy też dokonanie oceny niekompletnej, pomijającej istotne dla poczynienia prawidłowych ustaleń fragmenty materiału procesowego. Wbrew twierdzeniom pozwanego żadna ze wskazanych wad oceny dowodów nie zaistniała w postępowaniu przed Sądem Okręgowym.

Zwalczanie ustaleń faktycznych Sądu i związanej z tym oceny materiału dowodowego może następować tylko poprzez argumenty natury jurydycznej, wykazanie jakie kryteria oceny naruszył Sąd przy ocenie konkretnych dowodów, uznając brak ich wiarygodności lub mocy dowodowej lub niesłusznie im ją przyznając, a takowych apelacja nie zawiera.

Podkreślić też należy, że zarzuty dotyczące wadliwych ustaleń faktycznych są niezasadne przede wszystkim z tego względu, że skarżący nie wskazał merytorycznych zarzutów względem przeprowadzonego postępowania dowodowego. Zaś oczywistym jest, że błąd w ustaleniach faktycznych może nastąpić wyłącznie w konsekwencji błędnej oceny dowodów bądź niezasadnego pominięcia części materiału dowodowego. Zaznaczyć należy, że ustalenia faktyczne są

konsekwencją uprzedniego dopuszczenia określonych dowodów, ich przeprowadzenia i następnie oceny. Stąd też nie jest uprawnione w ramach omawianego zarzutu odwoływanie się do stanu faktycznego, jaki w ocenie skarżącego winien w sprawie być ustalony, czy nawet jak wynika z treści apelacji ostatecznie został ustalony.

Uzasadniając powyższy zarzut strona pozwana ograniczyła się praktycznie jedynie do wskazania swojego poglądu w przedmiotowym zakresie, zwłaszcza w odniesieniu do opinii biegłego sądowego A. G. , oceniając ją jako niespójną , błędną i niekompletną.

Podkreślenia wymaga , że przejawem specyfiki środka dowodnego w postaci opinii biegłego jest to, że mimo, iż dowód ten, tak jak każdy inny dowód, podlega ocenie według art. 233 § 1 k.p.c., to jednakże sfera merytoryczna opinii kontrolowana jest przez sąd, który nie posiada wiadomości specjalnych. W konsekwencji odwołanie się przez sąd dokonujący oceny dowodu z opinii biegłego, do takich kryteriów jak: zgodności opinii z zasadami logicznego myślenia, doświadczenia życiowego i wiedzy powszechnej, podstaw teoretycznych opinii, sposobu motywowania sformułowanego w niej stanowiska oraz stopnia stanowczości wyrażonych w niej ocen, a także poziomu wiedzy biegłego, stanowi wystarczające i należyte odniesienie się do wiarygodności dowodu z opinii biegłego sądowego (uzasadnienie wyroku Sądu Najwyższego z dnia 7 kwietnia 2005 r., II CK 572/04, Lex numer 151656; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 15 listopada 2002 r., V CKN 1354/00, Lex numer 77046; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 15 listopada 2000 r., Lex numer 52544; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 7 listopada 2000 r., I CKN 1170/98, OSNC 2001, z. 4, poz. 64). Z pewnością wydana w niniejszej sprawie opinia biegłego, która następnie została uzupełniona w związku z zastrzeżeniami stron oraz z uwagi na to, że zawierała jednoznaczną odpowiedź na pytania zawarte w tezie dowodowej, brak jest podstaw do uznania, że zachodziła potrzeba powołania nowego biegłego. Jak wynika z ustalonego już stanowiska judykatury sam fakt niezadowolenia strony z treści wniosków zawartych w opinii biegłego sądowego, które pozostają w sprzeczności z prezentowanym przez tę stronę stanowiskiem procesowym nie może stanowić uzasadnionej podstawy do powołania dowodu z opinii innych biegłych w oczekiwaniu , że podzielą one pogląd tej strony.

Bez względu na powyższe wspomnieć należy, iż uwzględniając zgromadzony materiał dowodowy ,omawiany zarzut nie podważa skutecznie ustalonych przez Sąd Okręgowy faktów. W rzeczywistości jest on w stosunku do nich wyłącznie polemiczny, będący wyrazem bardzo subiektywnej oceny toku postępowania przed sądem I instancji, czego wyraźnym przykładem jest choćby stanowisko pozwanego w przedmiocie tego, czy szablon okładki i wnętrza biuletynu jest utworem w rozumieniu przepisów ustawy o prawie autorskim. Apelujący popada w wewnętrzną sprzeczność, z jednej strony odmawiając przyznania , że powodowi przysługują prawa autorskie do szablonu z uwagi na to, że nie był jego twórcą, zaś z drugiej strony odwołuje się do praw przysługujących Mleczarni (...), od której otrzymał wzory i materiały, które miał odtworzyć graficznie.

Całkowicie dowolne i nie poparte rzeczą argumentacją są również twierdzenia pozwanego dotyczące niejako „dorozumianego” przejścia praw autorskich do szablonu autorstwa M. R. okładki biuletynu na Mleczarnię (...) wywodzone z treści zapisu na fakturze Vat wystawionej przez powoda , w której zawarto zapis , że „wykonawca nie ponosi odpowiedzialności za powierzone materiały pod kątem praw autorskich”. Nie może przecież budzić wątpliwości to, że powód nie odpowiadał za umieszczane w biuletynie informacje , a jego rola ograniczała się do stworzenia wyłącznie jego szaty graficznej, zaś umowa o przeniesienie autorskich praw majątkowych , zgodnie z art. 53 prawa autorskiego wymaga zachowania formy pisemnej pod rygorem nieważności. Niewątpliwym zaś jest , że tego rodzaju umowa pomiędzy M. R. , a interwenientem nigdy nie została zawarta.

Bezpodstawne i nie poparte żadnymi dowodami wskazującymi spełnienie ustawowych przesłanek tej tezy , są twierdzenia pozwanego, że umowa przeniesienia majątkowych praw autorskich z dnia 23.08.2018r pomiędzy powodem i M. R. była umową pozorną .

Brak jest też racjonalnych, ale przede wszystkim jurydycznych przesłanek do zakwestionowania tego, że umowa cesji praw i roszczeń zawarta w toku procesu miała na celu wyłącznie wyeliminowanie wątpliwości związanych z legitymacją czynną powoda.

Nie zasługiwał na uwzględnienie także zarzut naruszenia art. 328 § 2 k.p.c.(obecnie (...)par.1 kpc), określającego wymagania, jakim winno odpowiadać uzasadnienie wyroku sądu. Naruszenie tego przepisu może być ocenione jako mogące mieć istotny wpływ na wynik sprawy w sytuacjach tylko wyjątkowych, do których zaliczyć można takie, w których braki w zakresie poczynionych ustaleń faktycznych i oceny prawnej są tak znaczne, że sfera motywacyjna orzeczenia pozostaje nieujawniona bądź ujawniona w sposób uniemożliwiający poddanie jej ocenie instancyjnej (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 7 lutego 2001 r., sygn. akt V CKN 606/00, LEX nr 53116). Taka sytuacja w sprawie przedmiotowej nie miała miejsca. Uzasadnienie rozstrzygnięcia w kwestionowanym zakresie, jasno określa poczynione przez Sąd Okręgowy ustalenia i dowody, na których się oparł.

Podstawowym założeniem postępowania apelacyjnego jest dążenie do wydania merytorycznego rozstrzygnięcia, opartego na materiale zebrany przez sąd pierwszej instancji i sąd odwoławczy. Merytoryczny charakter postępowania apelacyjnego sprawia, że postępowanie to jest przedłużeniem postępowania przeprowadzonego przed sądem pierwszej instancji. Sąd Apelacyjny zatem w sprawie przedmiotowej, jako sąd meriti był uprawniony, a wręcz zobowiązany do samodzielnej oceny całokształtu zebranego w sprawie materiału dowodowego, a dokonana ponowna ocena tego materiału, z przyczyn wskazanych powyżej, nie daje podstaw do uznania, że zaskarżony wyrok został wydany z naruszeniem wskazanych w apelacji przepisów prawa procesowego.

Mając na uwadze powyższe Sąd Apelacyjny na podstawie art. 385kpc oddalił apelację pozwanego. O kosztach postępowania apelacyjnego orzeczono na podstawie art. 98 par.1 i3kpc w zw. z art. 108 par.1 kpc obciążając nimi pozwanego, zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik postępowania.

Małgorzata Kaźmierczak Małgorzata Gulczyńska Małgorzata Mazurkiewicz-Talaga